

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

lentacv-||la noui testamenti Cardi.||nalis sancti Xisti.||

Cajetan, Thomas

Colonie, 1526

VD16 V 1243

lentaculi noni questio quarta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34421

Ientaculi noni questio quarta. xcv.

CAd tertiam questiuunculam dicitur, q̄ cōstructio
literals inuenitur si li Hierusalē sit nominatini ca
sus: ⁊ ordinanda sic est litera, quia Hierusalem non
capit prophetam perire extra, hoc est, quia Hieru
salem non recipit, non est capax huius gratie, s. pro
phetam perire extra. Tanquam diceret, q̄ Hieru
salem tantam operam dat occisioni prophetarum,
q̄ non recipit uitationem huius mali quod est oc
cidere prophetas, unde ⁊ statim dominus subiūgit
Hierusalem Hierusalē que occidis p̄phetas. ⁊c.
assignans pro causa quare in tantum malum deue
nerit suam obstinationem, ⁊c. vt patet in textu.

Hec de tertio.

Circa Quartū, s. omnia mihi licent, sed
non omnia expediunt; omnia mi
hi licent, sed ego sub nullius redigar potesta
te, ⁊c. Ambiguitas duplex occurrit. Primo circa
primam partem: qm̄ contraria implicare videtur, s.
licita coram deo, ⁊ non expedientia propter offensi
onem hominum qui inde impediuntur a bono.

Nam si non expediunt ad bonum iam non sunt li
cita: ⁊ si sunt licita, non impediunt a bono.

Deinde circa secundam partem: quia aut est ser
mode redactione totali sub alterius potestate, aut
de subiectione quo ad aliquem actum pro tūc. Si
primo modo, sermo non videtur ad propositū: p̄m̄
de est enim ac si dixisset, sed ego sub nullius ero p̄
petna potestate; quod ad nullum videtur propo
situm apostoli in illo loco. Si secundo modo, sap
ba videtur ⁊ stulta ⁊ impossibilis sententia: quum
impossibile videatur hominibus conuersantib. hec
entare. Nam sicut qui litigat, subiicitur pro tunc

Ientaculi noni questio quarta.

quo ad litem suo iudicis potestate, lic qui nauigat, subijcitur p tunc quo ad nauigationem sub nante potestate, 7 q vestē, conficiendā tradit artifice, subijcitur pro tunc quo ad actum illum artificis p̄ati.

Quomō ergo verificabitur bec apostoli sententia?
Ad hoc Dicitur, q̄ in his sententijs apostol⁹ prudentiā docere intendit circa opa licita ex suo genere: hoc est nulla lege sibi prohibita. Et ex duplici capite docet abstinendum quando q̄ fore a licitis: primo ex parte finis: secundo ex pre operantis. Et si adiunxerimus quod ipse postmodum ca. x. docet: tertio abstinendū ē ex pte circumstantium. Et ex pte quidem finis dicit, omnia mihi licent sed nō omnia expediunt. ex pte vero opantis dicit, omnia mihi licent, sed ego sub nullius redigar potestate: ex parte vero circumstantium dicit: omnia mihi licent, sed non omnia edificant.

¶ Ex fine siquidem ratio pendet eorum que ordinantur ad finem: ac per hoc ex fine discernuntur que impediunt 7 que expediunt ad finem: atq̄ inde volentes finem consequi, eligēda decernimus q̄ expediunt (hoc est que impedimenta tollunt, q̄ utilia sunt ad talem finem) 7 refutamur tam impediētia q̄ inutilia, vtpote vana. Verbi gratia: licebat apostolo viuere de euāgelio: sed q̄a alicubi nō erat hoc vtile ad finem intentum. s. fructum spiritualē predicationis, abstinuit ab hoc licito.

¶ Ex parte vero operantis pensanda sunt valde q̄ fiunt: quoniam multa decent vnū que dedecent aliter. Specialiter autē libertas seruanda est: vt. s. homo non se obliget alicui vnde postea detineatur vt nō possit aut quasi non possit libere exercere officia

3
Tentaculi noni questio quarta. xcvi

um suum, aut quod decet ipm facere vel omittere.
Verbi gratia: licet vxorem accipere: sed quia per
coniugium sub alterius potestate vterq; coniū res-
digitur, est quandoq; abstinendū a nuptijs: quādo
scilicet bomo detinetur vt non possit studio aut ar-
duo alicui negocio vacare.

¶ Ex parte vero circumspectantiū constat opera-
tionem moderandam vel omitterendam quandoq;
esse: nam quamuis opus sit licitum, si tamen inde
offenduntur nō maligni sed infirmi sed vusilli, ab-
stinendum est ab illo opere, vt non scandalizentur,
vt non ruat inde in peccatum aliquod. Verbi gra-
tia: licet vesci quocunq; cibo, quia omnis creatu-
ra dei bona est: si tamen quandoque contingat ali-
quos ex qualitate aut hora cibi scandalizari, absti-
nendum est.

¶ Diligenter autem in omnibus licitis que quan-
doq; omitterenda sunt, distinguendum est: quia du-
pliciter contingit omitterenda esse que sunt licita.

Primo quia in tali casu effecta sunt illicita ratione
scandali annexi tunc, vel rōne nocuenti quod tūc
emergeret, vel ratione ociositatis tunc occurrentis
(hoc est q; vane fieret si fieret) et sic de similibus. Et
in huiusmodi casib; sermo apostoli intelligēd; est
de licito secundum se, ita q; sensus est: omnia nō p-
bibita, mihi licent secundum se sola considerata: cū
hoc enim stat q; ex adiuncto aliquo singulari acci-
dente fiant illicita, vel ex parte finis, vel ex parte p-
sone, vel ex parte spectantium.

¶ Secūdo q; meli; est in tali casu omittere illa, ita
q; sermo apostoli sit de licitis non solum sū se, ve-
rū etiā in casu illo occurrente. Et licet vtroque mō

172 Sententia noni questio quarta.

possunt verba apostoli gloriari si spectetur ad primam cuiuslibet sententiae partem (scilicet omnia mihi licent) iter repetitam, si tamen ad subsequentem cuiusque partem spectetur, secundum sensum solum quolibet sententia sonat: dum solius melioris negatio praepositur in singulis ad licitum. In prima siquidem ait: omnia mihi licent, sed non omnia expediunt: ubi negatur melius expeditionis bonum. Et non dixit, sed aliqua impediunt: ubi affirmaretur malum impediendi. In secunda quoque ait: omnia mihi licent sed ego sub nullius redigar potestate, ubi negatur melius libertatis bonum. Et non dixit, sed ego sub nullo redigar peccato, ubi mala peccati servitus opponeretur. In tertia demum ait: omnia mihi licent, sed non omnia edificant: ubi melius edificationis spiritualis bonum negatur. Et non dixit, sed quidam destruunt seu scandalizant, ubi malum scandalii opponeretur. Et propterea sententiae istae de licitis quae ex consilio omittenda quaeque sunt, intelliguntur iuxta planum literae sensum.

Ad obiecta Autem in oppositum respondendo, dicitur falsum esse quod omnia non expediunt sunt illicita. Immo falsum etiam est omnia impediunt esse illicita: multa enim sunt quae impediunt a meliori bono fine quae tamen sunt licita: ut patet de coniugio, impediente contemplari libere quae domini sunt, et tamen est licitum, et sic de alijs. Ad aliam obiectionem dicitur, quod non refert intelligere hanc sententiam de perpetua vel temporaria subiectione: quoniam sermo apostoli non tendit ad evitandam omnem subiectionem, ut obiectio interpretatur, sed ad evitandam subiectionem siue sine

Ientaculi noni questio quarta. xcvij

placiter sine pro tunc, que detineret ipsum a melio-
ri opere. **N**ā si prudētia huius mundi renuit quā-
doq; petere vel suscipere aliquod beneficiū ab ali-
quo, ne inde quasi alligat⁹ sit ad aliquid p̄mittēdū
vel omittēdū qđ ipse intēdit cōmittere vel omitte-
re, multo magis prudētia Jesu Christi docet homi-
nem abstinere quādoq; ab aliquo licito, vt liber to-
taliter sit ad ea que religionis aut sancti officij sunt
Experientia siquidem testari videtur multa melio-
ra bona omitti a religiosis propterea quia non vsi
sunt hoc Pauli consilio (omnia mihi licent, sed ego
sub nullius redigar potestate) sed alligauerunt

seipso particularibus beneficijs seu p̄-
sonis, et inde detinentur et abstra-
huntur a melioribus bonis

Hec de quarto. Bui

de die nona Apri-

lis. M. D.

xxiij.

¶